

Norrbottenin kulttuurisuunnitelma 2018–2021 Populaariversio

REGION
NORRBOTTEN

Populaariversio

Norrbottenin kulttuurisuunnitelmasta

2018 – 2021

Tuottaja: Region Norrbotten

Foto: Anders Alm/Synk, Vilma Pimenoff, Carl-Johan Utsi, Runar Gudmundsson, Hannele Pirjo, Norrbottens museum

ISBN: 978-91-984222-4-5

Kirjapaino: Lule Grafiska

Graafinen muoto: Kristoffer Tuoma, Region Norrbottenin kommunikaatio-osasto

Hyvä lukija!

Pidät nyt kädessäsi yhteenvetoa Norrbottenin kulttuurisuunnitelmasta 2018–2021, jossa painopiste on niillä kehitystoimenpiteillä, jotka luovat yhdessä alueellista kulttuurin kehitystä Norrbottenissa. Kulttuurisuunnitelma kuvaa visiota, alueellista painopistettä ja toimenpiteitä siinä prosessissa, jossa alue yhdessä läänin kuntien ja kulttuuritoimijoiden kanssa haluaa luoda kehitystä ja yhteistyötä kulttuurin alueella lähivuosina.

Olemme päättäneet olla muuttamatta eri tekstiosioihin liittyviä kehitystoimenpiteitä. Olemme ainoastaan tehneet yhteenvedon asiaan kuuluvista teksteistä. Jos haluat lukea kulttuurisuunnitelman tekstin kokonaisuudessaan tai viitata sen sisältöön, lue koko asiakirja sivustolta: www.norrbotten.se/kulturplan

Kristina Nilsson

Kristina Nilsson,
Kulttuurijohtaja
Region Norrbotten
Toukokuu 2018

Sisältö

Mikä on kulttuurisuunnitelma?	1
Kulttuuripoliittiset lähtökohdat	2
Yleiset lähtökohdat	4
Alueellinen painopiste – vahvistettu kulttuurinen infrastruktuuri	5
Lapset ja nuoret.	8
Kansalliset vähemmistöt ja alkuperäiskansa	9
Kulttuuri terveytenä.	12
Kulttuuri elinkeinona	13
Alueiden- ja kansainvälinen yhteistyö	16
Arkisto	18
Kirjastot ja lukemista sekä kirjallisuutta edistävä toiminta.	19

Kuva ja muoto	21
Tanssi	23
Elokuvakulttuurinen toiminta	25
Käsiteollisuus	27
Kulttuuriperintö ja -ympäristö	29
Museo	32
Musiikki	33
Teatteri	35

Mikä on kulttuurisuunnitelma?

Kulttuurisuunnitelma kuvailee Norrbottenin visiota, alueellista painopistettä ja kehitystoimia. Sen tulee yhdessä visioiden, toimintaperiaatteiden, strategioiden ja toiminnan suuntaviivojen kanssa luoda ja ohjata kunnallisella, alueellisella ja kansallisella tasolla alueiden kulttuuripolitiikkaa. Kulttuurisuunnitelma on laadittu yhteistyössä kuntien, ammattimaisten kulttuurin luojien ja

muun kansalaisyhteiskunnan kanssa.

Kulttuurisuunnitelman laatimisprosessi on yhtä laaja kuin tärkeäkin. Norrbottenin kulttuurisuunnitelmaa 2018–2021 on edeltänyt noin 40 dialogikokousta, jotka ovat tietojen keräämisen lisäksi myötävaikuttaneet sen yhdessä luotuun sisältöön ja kehitystoimiin.

Kulttuuripoliittiset lähtökohdat

Kansallisista kulttuuripoliittisista tavoitteista päättävät valtiopäivät. Poliitikot päättävät sen tavoitteista, suuntaviivoista ja taloudellisista puitteista, kun taas taiteelliset ja laadulliset arviot jäävät taiteellisten johtajien ja asiantuntijoiden harteille. Region Norrbotten on kansalliset tavoitteet lähtökohtanaan hyväksynyt kulttuuripoliittiset suuntaviivat Norrbottenille.

” *Kulttuuri on dynaaminen ja rajoittamaton voima, jonka perustana on sananvapaus. Norrbottenissa on edellytyksiä taiteelliselle luomiselle, joka tutkii uusia alueita, ylittää rajoja ja havainnollistaa olemassaolomme eri näkökantoja. Tulevaisuudenuskolla ja hyvällä itsetunnolla luodaan puoleensavetävä ja laaja kulttuuritarjonta ja suuri elintila, jonne ihmiset voivat tulla, johon he haluavat jäädä ja osallistua sekä myötävaikuttaa. Luomme yhdessä Norrbotteniin parhaan elämän ja terveyden.*

Yleiset lähtökohdat

Riippumatta siitä, kuka olet tai missä päin Norrbottenia asut, sinulla pitää olla samat mahdollisuudet luoda kulttuuria ja nauttia siitä. Sen vuoksi Region Norrbotten toimii tietoisesti ja aina käytettävyyden, tasaarvon ja vertaisuuden, moninaisuuden ja osallistamisen lisäämisen puolesta muun muassa huolehtimalla siitä, että kaikki tukea saavat toiminnot toimivat lähtökohtanaan tietyt käytettävyyttä yhdessä lisäävät vaatimukset. Esimerkkinä voidaan mainita vaatimus päivitetystä käytettävyyssuunnitelmista ja tasaarvoon integroidusta työtavasta yhdenvertaisten päätösten luomiseksi kaikkien organisaatioiden toiminnassa. Region Norrbottenin pitää yhdessä kuntien ja kulttuuritoimijoiden kanssa analysoida, missä lisätoimia tarvitaan.

Kehitystoimenpiteet jaksolla 2018–2021

- ▶ Alueellisten tasaarvoa ja -vertaisuutta, moninaisuutta ja osallistamista edistävien kulttuuritoimintojen tukeminen.
- ▶ Käytettävissä olevaan kulttuurielämään liittyvän työn kartoitus yhdessä läänin kuntien kanssa sekä tarpeiden ohjaamien toimien alullepano ja koordinointi alueella.
- ▶ Kaikkien valtion tukea saavien laitosten ja organisaatioiden tulee päivittää laaditut käytettävyyssuunnitelmat ja kehittää käytettäviä verkkoja koskevaa työtä ja tiedottamista käytettävyydestä ja helposti poistettavista esteistä.
- ▶ Yhdessä kuntien ja kulttuuritoimijoiden kanssa on analysoitava, missä tarvitaan lisätoimia mahdollisuuksien luomiseksi vasta maahan tulleiden osallistamiselle.

Alueellinen painopiste – vahvistettu kulttuurinen infrastruktuuri

Norrbotenissa tarvitaan infrastruktuuri, jossa on toisintoja, paikkoja ja ympäristöjä kulttuurin kokemista tai luomista haluaville. Kulttuuristen kohtauspaikkojen kehittäminen yhdessä on siksi tärkeää kulttuurin kehitykselle. Infrastruktuurin vahvistamiseksi entisestään on myös tärkeää lisätä yhteistyötä ja koordinoitua läänin kulttuuriinstituutioiden, kulttuuria edistävien toimintojen, kuntien, yhdistystoimintojen, ammattimaisten kulttuurin luojien, koulutuskoordinoijien ja yrityselämän välillä. Erityiset panostukset teemavuosiin, järjestäjien kehittämiseen ja digitalisointiin ovat myös olennaisia tekijöitä kulttuurisen infrastruktuurin vahvistamiseksi. Koska monet kulttuurisuunnitelman kehitystoimista koskevat läänin kuntia, Region Norrbottenin halutaan solmivan sopimuksia kaikkien Norrbottenin kuntien kanssa viimeistään 2021, mikä myös luo vakaamman infrastruktuurin läänin kulttuurille.

Kehitystoimenpiteet jaksolla 2018–2021

- ▼ Toiminta kunnallisen kulttuurisuunnitelman laatimiseksi kaikissa kunnissa.
- ▼ Region Norrbottenin ja kuntien välisiä sopivia koskevan ehdotuksen laatiminen yhteistyössä kuntien kanssa.
- ▼ Teemavuosien 2019 ja 2021 suunnittelu ja toteutus.
- ▼ Voimavarojen kokoaminen ja koordinointi digitalisoinnin luomien mahdollisuuksien hyväksikäyttöön.
- ▼ Järjestäjien merkityksen kulttuuriselle infrastruktuurille esiin nostaminen ja havainnollistaminen.
- ▼ Kansalaisyhteiskunnan ja Region Norrbottenin yhteistyömuotojen kehittäminen kartoittamalla kansalaisyhteiskunta niiden perustaksi.
- ▼ Mallin kehittäminen dialogille ja yhteistyölle kansansivistystyön avulla.

Lapset ja nuoret

Kaikilla Norrbottenin lapsilla ja nuorilla tulee olla käytettävissä rikas kulttuurielämä. Sinun pitää pystyä luomaan ja kokemaan kulttuuria koulussa ja vapaaajalla riippumatta asuinpaikastasi ja siitä, kuka olet.

Sen vuoksi lasten ja nuorten kulttuuri on priorisoitu alue, mikä näkyy siinä, että Region Norrbottenin kulttuuriinstitutioiden tuki ja useita muita tuki ja avustusmuotoja suunnataan tietoisesti lasten ja nuorten toimintaan.

Läänin kulttuurikoulut ovat tärkeitä lasten ja nuorten mahdollisuuksille luoda itse kulttuuria. Alueellinen koordinointi voisi tässä luoda enemmän käytettävyyttä, ja toimimme koulujen kanssa juuri tämän saavuttamiseksi. Toimimme myös nuorten vaikutusmahdollisuuksien ja osallistamisen parantamiseksi kulttuurikysymyksissä läänin nuorten neuvoston Länsungdomsrådet (LUR) kanssa. Siinä on edustajia läänin eri kunnista. LUR on edustettuna myös Barentsin alueen nuorisoneuvostossa (Barents Regional Youth Council).

Kehitystoimenpiteet jaksolla 2018–2021

- ▼ Nuorten osallistamisen vahvistaminen ja aktiivinen työ edustajien saamiseksi läänin nuorisoneuvostoon läänin kaikista 14 kunnasta.
- ▼ Nuorisoneuvoston työtapojen ja -menetelmien kehittäminen.
- ▼ Kohtauspaikkojen ja foorumeiden luominen nuorille kokemusten vaihtoa ja alueellisten päätöksentekijöiden tapaamista varten, sekä keskusteluun ajankohtaisista asioista.
- ▼ Mahdollisuuksien tutkiminen alueellisen koordinoijan saamiseksi lapsille ja nuorille ja kulttuurikouluille alueen ja kuntien yhteisrahoituksella.

Kansalliset vähemmistöt ja alkuperäiskansa

Kansalliset vähemmistöt ja alkuperäiskansa saamelaiset ovat luoneet Norrbotteniin ainutlaatuisen kulttuurielämän. Sen vuoksi on tärkeää tukea Norrbottenin identiteettiin myötävaikuttavien kulttuurien moninaisuutta ja vähemmistökieliä. Region Norrbotten toimii yhdessä eri kansallisten vähemmistöjen ja alkuperäiskansan edustajien kanssa, jakaa toimintaavustuksia kansallisten vähemmistöjen ja saamelaisten kieliä ja kulttuuria edistäville organisaatioille sekä priorisoi moninaisuutta eri tavoin tukevia hankkeita, jotka kyseenalaistavat normeja, lisäävät tietoisuutta ja myötävaikuttavat taiteelliseen kehitykseen. Myös läänin kulttuuriinstitutiolla on erityinen tehtävä, joka on suuntautunut kansallisten vähemmistöjen ja alkuperäiskansan kieliin ja kulttuuriin.

Kehitystoimenpiteet jaksolla 2018–2021

- ▼ Kansallisten vähemmistöjen ja alkuperäiskansan kielten, kulttuurin ja historian havainnollistaminen ja niitä koskevan tiedon lisääminen alueella.
- ▼ Vähemmistöjen ja alkuperäiskansan kielten vahvistaminen elävöittämällä niitä erityisesti lasten ja nuorten keskuudessa.
- ▼ Yhteisten kohtauspaikkojen kehittäminen kulttuuria ja kansalaisyhteiskuntaa varten kokemusten ja kulttuuriilmausten vaihtamiseksi niiden kesken.
- ▼ Norbottenin tulee osana Sápmia toimia lisätäkseen entisestään edellytyksiä saamelaisen kulttuurin luomiselle sekä perinteisessä että modernissa muodossa.
- ▼ Vähemmistökulttuurien luomisen vahvistaminen, kulttuuriilmausten, identiteetin ja kielten kehitys.

Kulttuuri terveytenä

Kulttuuri ja terveys perustuvat kulttuurisektorin, terveyden- ja sairaanhoidon, hoivan ja kansanterveyden välisiin yhteistoimiin. Nämä yhteistyötoimet saattavat parantaa terveyttäsi Norrbottenin asukkaana, ja ne antavat läänin ammattimaisille kulttuurin luojille mahdollisuuden saavuttaa uusia kohderyhmiä. Erityinen paino tulee asettaa kulttuurin mahdollisuuksille vaikuttaa tasavertaisemman terveyden saavuttamiseen riippumatta asuinpaikastasi ja iästäsi. Region Norrbotten haluaa hyväksytyllä kulttuurin ja terveyden strategialla, koulutuksilla, toimintaavustuksilla ja muilla tukimuodoilla edistää kestäviä rakenteita kulttuurin ja terveyden aloilla tehtäville töille eri organisaatioissa ja Norrbottenin kunnissa. Esimerkkinä tästä on panostus toimintaan Kultur för barn och ungas hälsa, jossa Tanssimetodilla on erityinen rooli.

Kehitystoimenpiteet jaksolla 2018–2021

- ▼ Kulttuurisektorin mahdollisuuksien vahvistaminen osallistumiseen kulttuuri- ja terveysyhteistyöhön.
- ▼ Yhteistyön syventäminen alueen Folkhälsocentrumien kanssa painopisteenä lasten ja nuorten terveyden edistäminen.
- ▼ Tanssimuotojen kehittäminen täydennyksenä perinteiselle hoidolle ja ehkäisevässä sekä terveyttä edistävässä tarkoituksessa.
- ▼ Yhteistyön vahvistaminen Luulajan teknisen yliopiston ja Region Norrbottenin Tutkimus- ja innovaatioyksikön kanssa tavoitteena on tunnistaa ja käynnistää vähintään yksi tutkimushanke kulttuurisuunnitelmajaksolla.
- ▼ Muotojen luominen taiteelle sairaan- ja terveydenhoidossa painopisteenä vuorovaikutus taiteen, potilaan ja henkilökunnan välillä.
- ▼ Yhteistyön kehittäminen niiden kuntien kanssa, jotka toimivat aktiivisesti vanhusten kulttuurin ja vanhustenhuollon piirissä.

Kulttuuri elinkeinona

Kulttuurisektorilla syntyvillä uusilla elinkeinoilla on tärkeä rooli Norrbottenin elinkeinoelämän laajentamisessa ja monipuolistamisessa. Norrbottenissa vaikuttava ja asuva ammattimainen kulttuurin luoja synnyttää elinkeinoja, houkuttelevia elinympäristöjä ja parantaa elämänlaatua. Region Norrbottenin tehtävänä on parantaa ammattimaisten kulttuurin luoja toimintaedellytyksiä keräämällä tietoja, kartoittamalla elinkeinoja ja toimimalla puoluerajoista riippumatta omien tukitoimien avulla. Tämä tehdään muun muassa kulttuurielinkeinojen ja luovien elinkeinojen alueellisen agendan avulla tehtävällä työllä, panostuksilla laitoksiin Resurscentrum för konst ja Resurscentrum för litteratur sekä yhtiöillä Film pool Nord AB ja BD Pop AB, jotka kaikki tukevat elinkeinoja ja elinkeinonharjoittajia.

Kuva: Carl-Johan Utsi • Jokkmokkin Markkinat perustettiin vuonna 1605 ja ovat eräs maailman vanhimmista toimivista markkinoista.

Kehitystoimenpiteet jaksolla 2018–2021

- ▼ Kulttuuri- ja luovien elinkeinojen kehityksen tukeminen koordinoimalla kulttuurin ja elinkeinoelämän välistä toimintaa sekä kunnallisella että alueellisella tasolla.
- ▼ Kulttuurielinkeinojen ja luovien elinkeinojen alueellisen agendan laatiminen ja toteuttaminen.
- ▼ Norrbotteniin kulttuuriin edellytyksiin perustuvien mahdollisuuksien ja edellytysten tutkiminen kulttuuriturismin lisäämiseksi.

Kuva: Anders Alm/Synk • Avajaiset: KIN Konstnärer i Norrbottenin juhlanäyttely Rovaniemellä ja Korundin taidemuseossa. Taiteilija Jette Andersen kertoo omasta näyttelytyöstään.

Alueiden- ja kansainvälinen yhteistyö

Region Norrbotten toimii yhteistyössä muiden maiden, läänien ja alueiden kanssa. Osallistamalla aktiivisesti Barentsin euroarktisen neuvoston ja kulttuuriyhteistyöryhmän toimintaan, yhteistyösopimuksella Tromssan läänin kanssa, jäsenyydellä Euroopan alueiden neuvostossa ja panostuksilla residenssitoimintaan luodaan monia vaikutusmahdollisuuksia, mitkä estävät maantieteellisen periferian muodostumisen. Neljän pohjoisimman läänin yhteistyö on tärkeää ja toimii yhtä luonnollisesti kuin kesketyksettäkin kaikilla taiteen alueilla samalla kun tietty painopiste on asetettu näyttämötaiteeseen sekä museo-, kirjasto- ja konsulenttiyhteistyöhön. Kaiken kaikkiaan tämä lisää liikkuvuutta, kokemusten ja tuotantojen vaihtoa ja yhteisiä panostuksia Norrbottenin ammattimaisten kulttuurin luojien tukemiseksi.

Kehitystoimenpiteet jaksolla 2018–2021

- ▶ Alueidenvälisen jatkuvan yhteistyön kehittäminen neljässä pohjoisimmassa läänissä.
- ▶ Barentsin alueen yhteistyön säilyttäminen ja kehittäminen.
- ▶ Euroopan/EU:n maiden yhteistyön vahvistaminen.

Arkisto

Norrbotenin arkistot sisältävät tekstejä, kuvia, ääntä ja esineitä, jotka ovat tärkeitä yhteiskuntamme kehityksen ymmärtämiseksi pitkällä aikavälillä. Norrbottenin museon ja Norrbottenin Yhdistysarkiston sekä tunturi ja saamelaismuseumo Ájten arkistojen lisäksi arkistoja on myös Norrbottenin lääninhallituksella, Region Norrbottenilla ja läänin 14 kunnassa.

Koska arkistot ovat julkisia, on itsestään selvää, että sinulla kansalaisena pitää olla mahdollisuus hakea tietoja sekä paikallisesti itse arkistoista että digitaalisesti. Arkistojen tekemä digitointityö ja pedagogiset panostukset ovat sen vuoksi elintärkeitä arkistojen työlle tietojen säilyttämiseksi ja käytettäväksi muokkaamisessa.

Kehitystoimenpiteet jaksolla 2018–2021

- ▼ Arkistojen ja kuva-arkistojen kokoelmien digitalisoinnin ja käytettäväksi tekemisen tulee jatkua.
- ▼ Arkistojen kokoelmien tunnetuksi tekeminen eri kohderyhmille, painopisteenä käytettävyys, tasaarvoisuus ja vertaisuus sekä moninaisuus.
- ▼ Osallistumisen ja arkistomateriaalin levittämisen lisääminen suureen yleisöön kohdistetun tiedotus- ja koulutustyön avulla.
- ▼ Pedagogisten ja muiden välitystoimien lisääminen läänin arkistotoiminnoissa uusien ryhmien, erityisesti perus- ja lukiokoulujen lasten ja nuorten, saavuttamiseksi.
- ▼ Arkistojen roolin vahvistaminen opetusresurssina ja tietolähteenä tutkijayhteisön suuntaan.
- ▼ Alueen arkistojen välisten yhteistyömuotojen kehittäminen.

Kirjastot ja lukemista sekä kirjallisuutta edistävä toiminta

Lukemisen ja kirjoittamisen vahvistamiseksi Region Norrbotten toimii sekä Norrbottenin aluekirjaston että Kirjallisuuden resurssikeskuksen kautta. Norrbottenin aluekirjasto edistää kirjastojen kehitystä sekä luku ja kirjoitustaitoa ja toimii kunnallisten kirjastojen tukena. Kirjallisuuden resurssikeskus taas keskittyy kirjallisuuteen taidemuotona ja kirjailijatoimintaan elinkeinona, ja silloin otetaan esiin ajankohtaisia kysymyksiä, kuten kirjallisuuden julkaiseminen, ekirjat ja markkinointi. Nämä eri toiminnot toimivat yhdessä kansankirjastojen kanssa kirjallisuuden, kirjoittamisen sekä kansallisten vähemmistöjen ja alkuperäiskansan kielten edistämiseksi, jotta sinä norrbottenilaisena voisit lukea mahdollisimman paljon kirjallisuutta.

Kehitystoimenpiteet jaksolla 2018–2021 Aluekirjasto

- ▼ Toiminta tasavertaisen kirjastopalvelujen käytön saavuttamiseksi johtamalla ja kehittämällä Norrbottenin kirjastot organisaatiota sekä osallistamalla kansallisiin verkostoihin ja yhteistyöhön.
- ▼ Kansankirjastojen toiminnan tukeminen lukemisen edistämiseksi ja kirjallisuuden välittämiseksi, erityinen paino on kirjastolaissa priorisoiduissa kohderyhmissä.
- ▼ Yhteistyön kehittäminen Kirjallisuuden resurssikeskuksen kanssa kirjallisuutta tukemalla ja digitaalisilla ratkaisulla, joissa läänin kirjallisuus ja kirjailijatoiminta tulee esiin.
- ▼ Kuntien työn tukeminen kirjastotilojen kehittämiseksi avoimeksi ja käytettäväksi paikaksi.
- ▼ Panostus saamen ja kansallisten vähemmistökielten sekä läänin muiden kielten priorisointiin ja esiintuontiin kirjastojen media- ja palvelutarjonnassa
- ▼ Osallistuminen kansallisen digitaalisen tietotason nostoon ja kansankirjaston työn tukeminen henkilökunnan tietotason nostamisessa digitaalisista medioista, tiedottamisesta ja tekniikasta.

- ▼ Toiminta kestävän kehityksen edistämiseksi sivusto Polarbiblo.se digitaalisena resurssina lasten ja nuorten oikeudelle omaan kulttuuriilmaisuun
- ▼ Tietojen levittäminen laatutyöstä ammattimaisen kirjastotoiminnan luomiseksi kuntiin.
- ▼ Jatkuva yhteistyö Västebottenin, Länsi-Norrlandin ja Jämtland-Härjedalenin alueellisten kirjastotoimintojen kanssa valituilla strategisilla alueilla.

Kehitystoimenpiteet jaksolla 2018–2021 Kirjallisuuden resurssikeskus

- ▼ Kirjallisuuden kehittäminen taidemuotona ja alueellisen kirjallisen infrastruktuurin vahvistaminen.
- ▼ Norrbottenin kirjallisuuden esiintuominen ja sen lisäämisen mahdollistaminen kansallisilla vähemmistökielillä ja alkuperäiskansan kielellä.
- ▼ Yhteistyön kehittäminen Norrbottenin aluekirjaston kanssa painopisteenä kirjallisuutta edistävät toimenpiteet ja digitaaliset ratkaisut, joissa läänin kirjallisuus ja kirjailijatoiminta tuodaan esiin.
- ▼ Painopisteen jatkuminen alueella ekirjat ja digitointi.
- ▼ Omajulkaisuja koskevan neuvonnan kehittäminen.

Kuva ja muoto

Monet eri toiminnot ja toimijat luovat yhdessä Norrbottenin taideelämän. He rakentavat yhdessä sen infrastruktuurin, joka myötävaikuttaa rikkaan kulttuurielämän kehittymiseen, minkä Norrbottenissa asuva tai käyvä saa kokea. Region Norrbotten tukee tärkeitä keskuksia, kuten läänintaidemuseo Konstmuseet i Norr ja läänintaidehallin Havremagasinet Bodenissa, mutta myös useilla eri toimintaavustuksilla ja hanketuilla, jotka on suunnattu kuva- ja muototaiteelle, ja myös norrbottenilaisen taiteen ostoilla Region Norrbottenin julkisiin tiloihin. Taidealuetta tuetaan myös taidekonsulenttien sitä edistävällä työllä ja Taiteen resurssikeskuksen kautta. Sen päätarkoituksena on toimia kuva- ja muototaiteilijoiden Norrbottenin työmarkkinoiden tukena.

Kehitystoimenpiteet jaksolla 2018–2021

- ▼ Toimenpiteet käytettävyyden parantamiseksi digitaalisten medioiden avulla sekä pedagogisen työn vahvistaminen instituutioissa ja niiden ulkopuolella.
- ▼ Julkisten tilojen taiteelliseen hahmottamiseen tähtäävän työn alullepano. Toiminta 1 prosentin säännön soveltamiseksi koko läänissä.
- ▼ Toimenpiteet useampien kuva- ja muototaiteilijoiden saamiseksi kouluihin Skapande skola -hankkeen avulla sekä tuki taiteesta kiinnostuneita nuoria innostaville toiminnoille.
- ▼ Ammatissa toimivien kuva- ja muototaiteilijoiden tukeminen töitä välittämällä, lisääntyvillä näyttelymahdollisuuksilla ja jatkokoulutustoimilla.
- ▼ Läänin uusien kuva- ja muototaiteilijoiden osallistaminen etabloimalla ja verkostoja luomalla.
- ▼ Yhteistyö kaikkien taidealueen toimijoiden välillä infrastruktuurin parantamiseksi ja rohkaisemalla heitä uusiin aloitteisiin, esim. residenssitoimintaan, integraatiotyöhön ja tilaisuuksien järjestäjiksi.
- ▼ Kuva- ja muotoalueen toimintasuunnitelman laatiminen yhdessä ammattimaisten kulttuurin luojien ja muiden toimijoiden kanssa.

Tanssi

Norrbotenissa voit kokea sekä harrastaa tanssia tanssikonsulenttien sitä edistävän työn avulla sekä Dans i Nordin tuotannoissa. Yhdessä läänin tanssikoulutusten kanssa luodaan infrastruktuuri, jota pitää eri tavoin kehittää ja vahvistaa. Region Norrbotten toimii siksi strategisesti tanssin kehityksen puolesta alueellisen tanssineuvoston kautta. Laadimme yhdessä toimintasuunnitelman tanssin kehittämiseksi pitkällä tähtäimellä, ja tämä vahvistaa infrastruktuuria ja parantaa ammattimaisten tanssijoiden mahdollisuuksia asua ja toimia Norrbottenissa. Päivittäisiin harjoituksiin ja kertauksiin käytettävät tanssisalit ovat tärkeitä samoin esityksiin käytettävät näyttämöt, ja myös yleisö- ja järjestämistyön kehittäminen, jotta useammat voisivat tanssia.

Kehitystoimenpiteet jaksolla 2018–2021

- ▼ Yhteistyön kehittäminen alueen tanssialan toimijoiden välillä alueellisen tanssineuvoston puitteissa, ja ehdotusten esittäminen toimintasuunnitelmassa tanssin kehittämiseksi Norrbottenissa.
- ▼ Ammattimaisen tanssin infrastruktuurin kehittäminen.
- ▼ Tanssiresidenssien luominen useissa eri kunnissa.
- ▼ Toiminta sen saavuttamiseksi, että kaikki koulut voivat tarjota tanssia.
- ▼ Ammattimaisten tanssiesitysten lisääminen Norrbottenin kunnissa.

Kuva: Anders Alm/Synk • Åsa Larssonin Rebecka Martinssonin koskeviin romaaneihin liittyvän elokuvan kuvaus

Elovakulttuurinen toiminta

Norbottenin elokuva on toimiala ja elinkeino, kulttuurin ilmaus, taiteen alue ja pedagogista toimintaa, joka organisoidaan ja kanavoidaan Filmpool Nord AB:n välityksellä. Tarkoituksena on lisätä elokuvien tekemiseen ja katselemiseen liittyvää mielenkiintoa riippumatta siitä, käytetäänkö sitä koulun pedagogisena tai integraatiotyön työvälineenä tai kulttuurielämyksenä elokuvissa käyville. Läänissä tuotettujen ja filmattujen lyhyt- ja dokumenttielokuvien, tv-sarjojen ja pitkien elokuvien valikoima on suuri ja kasvaa tietoisten panostusten tuloksena muun muassa alueellisten, kansallisten ja kansainvälisten yhteistyöhankkeiden sekä verkostojen ja elokuvafestivaalien kautta.

Kehitystoimenpiteet jaksolla 2018–2021

- ▼ Suureen elokuvia ja liikkuvia kuvia kohdistuvaan mielenkiintoon vastaaminen ja hyväksikäyttö työvälineenä integraatiotyössä ennen kaikkea lapsia ja nuoria kohtaan.
- ▼ Norbottenissa tuotettujen ja rahoitettujen elokuvien näyttäminen läänin elokuvista kiinnostuneelle yleisölle digitaalisten välineiden avulla.
- ▼ Norr- ja Västerbottenin välisen yhteistyön säilyttäminen ja vahvistaminen elokuvaalueella, ja siten yhteisen elokuvanäyttämön luominen Pohjois-Norrlantiin.
- ▼ Lasten ja nuorten elokuvien luominen elokuvakiinnostuksen ja alan kehityksen tukemiseksi edelleen.

Käsateollisuus

Käsateollisuus on osa kulttuuriperintöömme. Luomisella käsien avulla sekä esineiden valmistamisella tai korjaamisella energiaa säästävillä tekniikoilla on merkitystä kestäväen Norrbottenin luomiseksi. Region Norrbottenin käsateollisuusksulentit toimivat käsateollisuuden edistämiseksi, uudistamiseksi ja kehittämiseksi sekä taidemuotona, kulttuurin ilmauksena että elinkeinona. He työskentelevät myös käsateollisuuden hyväksi panostuksissa, jotka koskevat integraation tehostamista ja nuorten osallistamista muun muassa kulttuurikoulujen kautta ja osana Region Norrbottenin työtä kulttuurin ja terveyden hyväksi. Käsateollisuusksulenttien verkosto luo yhteistyötä monien eri toimijoiden välillä sekä paikallisesti, alueellisesti, kansallisesti että kansainvälisesti. Norrbottenissa on myös Samesslöjdsstifelsen Sámi Duodji, joka edistää saamelaista käsateollisuusperinnettä ja sen kehitystä.

Kehitystoimenpiteet jaksolla 2018–2021

- ▼ Toiminta useampien paikkojen luomiseksi Norrbotteniin käsateollisuutta ja muuta luomista varten..
- ▼ Muotojen kehittäminen käsateollisuuden aseman näkyväksi tekemiselle nykyajassa, lähtökohtana uudet ilmaukset ja käden taitojen perinne.
- ▼ Työ lasten ja nuorten mahdollisuuksien parantamiseksi eri käsateollisuustekniikoiden oppimiseen muun muassa tukemalla käsateollisuuden pääsyä kulttuurikouluun.
- ▼ Painopisteen korostaminen käsateollisuuden yhteydestä kestävään kehitykseen.
- ▼ Käsateollisuuden kehittäminen terveyden luojana.

Kulttuuriperintö ja -ympäristö

Kulttuuriperintöömme kuuluvat perinteet, kieli, taideteokset, historialliset jäämistöt, arkisto- ja esinekeräykset sekä kulttuuriympäristöt ja -maisemat. Norrbottenilla on yhtä rikas kuin moninainenkin kulttuuriperintö, jossa kulttuuriympäristöt, kuten Laponia, Struven meridiaanikaari ja Gammelstadin kirkkokaupunki muodostavat kolme Ruotsin 15 maanperinnöstä. Norrbottenissa lääninhallituksella on suurin vastuu kulttuuriympäristöstä, ja läänin museot ovat tärkeitä tekijöitä kulttuuriperinnön välittämisessä, tietojen keruussa ja koordinoimisessa sekä tutkimisessa ja läänin kulttuuriympäristöjen säilyttämisestä, kehittämistä ja hoitoa koskevassa neuvonnassa.

Kehitystoimenpiteet jaksolla 2018–2021

- ▶ Alueellisen kulttuuriympäristöverkoston muodostaminen yhteistyötä, koordinoitua ja dialogia varten.
- ▶ Jo käytössä olevien yhteistyömuotojen kartoitus nykyisten roolien ja sen selvittämiseksi, miten kulttuuriympäristön hoidon toimijat voivat tukea toisiaan parhaiden tulosten saavuttamiseksi.
- ▶ Tuki läänin kuntien kulttuuriympäristötyölle ja kulttuuriympäristöperusteiden laatimistyölle yhteiskuntasuunnittelua varten.
- ▶ Yhteistyö läänin kulttuuriympäristöjen moninaisuuden esiin saamiseksi, osallistamisen lisäämiseksi kulttuuriympäristöissä yhteisinä tiedon ja dialogin työssijoina.
- ▶ Yhteistyö kulttuuriympäristöjen säilyttämiseksi ja kehittämiseksi läänin kestävästä kehityksestä ja kasvun voimavaroina.
- ▶ Toimenpiteet teemavuonna Kulttuuriperintö 2019.
- ▶ Norrbottenin museoiden ja kulttuuriympäristöjen kartoitus ja näkyviksi tekeminen.

Museo

Norrbotenissa on monia museoita ja museoympäristöjä, jotka säilyttävät ja elävöittävät kulttuuriperintöä sinulle Norrbottenin asukkaana tai siellä kävijänä. Läänin oman museon, Norrbottenin museon toimintaan kuuluvat muun muassa arkeologia, kokoelmat ja arkistot, museopedagogiikka, käsiteollisuus- ja taidehistoria, näyttelyohjelmat ja muu julkinen toiminta. Region Norrbotten tukee Norrbottenin museon lisäksi myös ruotsalaista tunturi- ja saamelaismuseota Ájtte, Hopeamuseota ja puolustusmuseota Boden. Kunnallisten museoiden Jällivaaran museo, Piitimen museo, Hägnanin ulkoilumuseo ja Tornionlaakson museo lisäksi on myös useita pienempiä seutumuseoita. Museot luovat yhdessä tietoyhteyden nykyajan, historian ja tulevaisuuden välille ja muodostavat sen vuoksi yhteiskunnan pitkäaikaismuistin.

Kehitystoimenpiteet jaksolla 2018–2021

- ▼ Toimet Norrbottenin museon jatkuvan yhteistyön lisäämiseksi kulttuuriperintösektorin, tieteellisten laitosten, alueen kuntien, elinkeinoelämän ja kansalaisyhteiskunnan kanssa.
- ▼ Norrbottenin uuden joustavan perusnäyttelyn Under samma himmel viimeistely.
- ▼ Norrbottenin museon tutkimusyhteistöiden ja välityksen kehittäminen edelleen.
- ▼ Pohjoisten läänien lääninmuseo-organisaatioiden välisen yhteistyön lisääminen.
- ▼ Toimenpiteet Norrbottenin kulttuuriperinnön käytettävyyden ja kiinnostavuuden lisäämiseksi alueen asukkaiden sekä alueellisen vierailuturismin parissa.
- ▼ Digitaalisten tekniikkojen käytön lisääminen tiedonvälityksessä ja kommunikaatiossa.
- ▼ Toimenpiteet teemavuodelle Kulttuuriperintö 2019.
- ▼ ^ Norrbottenin museoiden ja kulttuuriympäristöjen kartoitus ja näkyvyyden lisääminen.

Musiikki

Norrbotenin musiikkielämä on rikasta ja monipuolista, ja sillä on vakaa infrastruktuuri sekä sinulle amatöörinä että ammattimuusikoille ja myös musiikkikoulutusta haluaville ja musiikkia kuunteleville. Norrbottensmusiken on Region Norrbottenin kulttuuriinstituutiona läänin suurin ammattimuusikoiden työnantaja. Se tarjoaa ammattimaista näyttämötaidetta monipuolisine ohjelmineen lapsille, nuorille ja aikuisille jatkuvine kiertueineen läänin kaikissa kunnissa. Norrbottenissa on myös BD Pop AB, jonka tehtävänä on toimia elinkeinon tukijana Norrbottenin taiteilijoille ja musiikkituotannoille.

Jotta koko Norrbotten saataisiin kaikentyyppisen musiikin piiriin, ovat konserttien järjestäjät ja freelancemuusikot avaintekijöitä, joita pitää tukea.

Kehitystoimenpiteet jaksolla 2018–2021

- ▼ Konserttien järjestäjien tukeminen, vahvistaminen ja kehittäminen koulutustoimilla. Tällä voidaan vaikuttaa järjestäjien ikärakenteen nuorentamiseen.
- ▼ Alueidenvälisen yhteistyön syventäminen pohjoisten läänien musiikkiinstituutioiden verkostolla. Tavoitteena on kiertuetoiminnan vahvistaminen sekä yhteisten tuotantojen luominen kaikkia kohderyhmiä varten sekä panostaa erityisesti lapsia ja nuoria koskeviin tuotantoihin ja toimintaan.
- ▼ Kansallisten ja kansainvälisten kehitys- ja yhteistyömahdollisuuksien vahvistaminen Norrbottensmusikenin yhtyeille Norrbotten Big Bandille ja Norrbotten NEOlle painopisteenä Barentsin alue.
- ▼ Mahdollisuuksien tutkiminen infrastruktuurin vahvistamisesta kansan- ja maailmanmusiikin alueilla yhteistyöllä koulutusten koordinoijien, kulttuurikoulujen, Norrbottensmusikenin ja alueen kanssa.
- ▼ Mahdollisuuksien luominen freelancemuusikoille verkottumiseen, jossa hankkeiden kehitys- ja yrittäjyyskysymykset otetaan esiin.

Teatteri

Norrbotenissa voit sekä katsella, kuunnella että tehdä teatteria. Läänin omalla teatterilla, Norrbottensteatern, on tehtävänään tarjota ammattimaista ja korkealaatuista näyttämötaidetta monipuolisine ohjelmineen lapsille, nuorille ja aikuisille. Vuodesta 2018 lähtien tulee Ung Scen Norr olemaan osa teatterin toimintaa, johon sinä nuorena saat osallistua. Norrbottenissa on myös useita kulttuurikouluja, joiden tarjonnassa on mukana teatteri/ draama. Eräs maan näyttelijäkoulutuksista on sijoitettu Luulajan teknilliseen yliopistoon. Region Norrbotten tukee myös Tornedalsteaternia, Giron sámí theáhteria, Luulajan kaupunginteatteria, Teater Scratchiä, Teater Milaa ja Riksteatern Norrbottenia, jotka yhdessä paikallisten amatööriteattereiden kanssa luovat kattavan ja hyvin ankkuroidun tarjonnan koko Norrbotteniin.

Kehitystoimenpiteet jaksolla 2018–2021

- ▼ Ung Scen Norr -näyttämön ankkurointi ja kehittäminen uusista edellytyksistä lähtien.
- ▼ Toimenpiteet kulttuurien välisen yhteistyön lisäämiseksi pohjoisten läänien teatteritoimintojen välillä.
- ▼ Norrbottensteaternin lääniankkuroinnin syventäminen sekä kiertuetoiminnalla että muilla toiminnoilla läänissä.
- ▼ Toimenpiteet yhteistyön lisäämiseksi Norrbottensteaternin ja ammattimaisen tanssitoiminnan välillä.
- ▼ Kiinnostuksen ja muotojen tutkiminen ohjaajatuen antamisesta läänin amatööriteatteriyhdistyksille.
- ▼ Yhteisten kohtauspaikkojen kehittäminen toiminnoille ja organisaatioille tarkoituksena vahvistaa teatterialaa tietojen ja kokemusten vaihdon avulla.
- ▼ Tuki Giron sámí teáhter -näyttämölle esitutkimuksen tekemiseksi saamelaiden kansallisenäyttämöstä.

norrboten.se/kultur